

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 11. marts 2020
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Katrine Grith Vinten
Sagsnr.: 2020-0030-3750
Dok.: 1416326

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 911 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 12. februar 2020. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Kristian Hegaard (RV).

Nick Hækkerup

/

Mette Kjølby Miller-Harris

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 911 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Mener ministeren, at det giver mening, at Civilstyrelsen afviser Borgerretsfondens støtte til et sagsanlæg med henvisning til, at der er tale om en juridisk person, når samme fond i 2018 ligeledes støttede en forening og dermed en juridisk person, idet der henvises til artiklerne "Fond ville give tre millioner Radio24syv-retssag - nu bliver støtten sløjftet" fra Ritzau den 10. februar 2020 og "Borgeres retssag mod Søren Pape får stort økonomisk boost" fra Politiken den 4. juni 2018?"

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet fra Civilstyrelsen indhentet et bidrag, som fremgår nedenfor.

Som det fremgår af bidraget, har Civilstyrelsen som fondsmyndighed bl.a. til opgave at føre tilsyn med, at uddelinger fra ikke-erhvervsdrivende fonde sker til de formål, der er fastsat i fondens vedtægter. Hverken jeg selv eller Justitsministeriets departement har været inddraget i Civilstyrelsens afgørelse vedrørende Borgerretsfondens uddeling til PeopleGroup Five A/S' retssag mod Radio- og tv-nævnet. Jeg kan derfor henholde mig til det, som Civilstyrelsen har anført om baggrunden for afgørelsen.

Som det også fremgår af bidraget, rettede Civilstyrelsen henvendelse til Borgerretsfonden på baggrund af en anmodning om aktindsigt. Samtidig henledte ansøgeren Civilstyrelsens opmærksomhed på, at uddelingen fra Borgerretsfonden til Radio24syvs (PeopleGroup Five A/S') retssag mod Radio- og tv-nævnet kunne være i strid med fondens vedtægter. Det fremgår endvidere, at Civilstyrelsen ikke i forbindelse med behandlingen af den konkrete sag om uddeling af midler til PeopleGroup Five A/S' retssag mod Radio- og tv-nævnet endnu har forholdt sig til fondens øvrige uddelinger, herunder uddelinger i 2018.

Civilstyrelsen har oplyst følgende:

”1. Civilstyrelsen har som fondsmyndighed bl.a. til opgave at føre tilsyn med, at uddelinger fra ikke-erhvervsdrivende fonde sker til de formål, der er fastsat i fondens vedtægter. Der eksisterer ikke i dag et register over ikke-erhvervsdrivende fonde, og fondsloven stiller ikke krav om, at fonde skal indsende deres årsregnskaber til Civilstyrelsen. Fondsloven stiller i stedet krav om, at fondens bestyrelse skal sørge for, at fondens årsregnskab

undergives revision. Fondenes regnskaber skal alene indsendes til Civilstyrelsen efter anmodning fra styrelsen.

Det følger af fondslovens § 46, at enhver har ret til hos fondsmyndigheden at få en kopi af en fonds årsregnskaber. Hvis Civilstyrelsen ikke er i besiddelse af regnskabet, anmoder styrelsen bestyrelsen for fonden om at indsende dette. Civilstyrelsen foretager ikke automatisk kontrol af regnskabet i forbindelse med, at der gives aktindsigt.

Civilstyrelsens henvendelse til bestyrelsen for Borgerretsfonden skete netop på baggrund af en anmodning om aktindsigt i fondens regnskaber. Da ansøgeren om aktindsigt samtidig havde henledt styrelsens opmærksomhed på, at en uddeling fra fonden til Radio24syvs (PeopleGroup Five A/S') retssag mod Radio- og TV-nævnet kunne være i strid med fondens vedtægt, anmodede styrelsen samtidig om bemærkninger hertil fra fondens bestyrelse.

2. Civilstyrelsen kan om den konkrete afgørelse, som ligger til grund for spørgsmålet, oplyse, at der i Borgerretsfondens vedtægt fremgår følgende om fondens formål:

”Fonden er en almennyttig, selvejende institution, hvis formål er at yde økonomisk og juridisk bistand til personer eller grupper af personer, der i konkrete tilfælde har været udsat for magtmisbrug fra offentlige eller private organisationer, og som ønsker at forsvare sig mod sådanne overgreb.

Fonden kan derudover initiere og yde støtte til forskningsprojekter, der har til formål at afdække og/eller analysere tendenser til magtkoncentration og -misbrug i det moderne samfund samt anvise veje til at modvirke sådanne tendenser.

Fonden kan ligeledes give støtte til publikation af sådanne forskningsresultater samt til andre undersøgelser og/eller projekter, der tjener samme formål.

Støtte gives efter ansøgning, som skal indeholde en dokumenteret redegørelse for såvel det angivelige magtmisbrug som støttebehovet bilagt et budget, men fonden kan også ex officio initiere bistand i konkrete sager, som fonden bliver bekendt med.

Fondsbestyrelsen kan beslutte, at ansøgning kun kan indgives efter individuel opfordring.”

I fondens vedtægt er der endvidere følgende præambel:

”Der er gennem efterhånden mange år sket en betydelig koncentration af økonomisk og social magt i store offentlige, halv-offentlige og private organisationer, der gennem mange kanaler øver en både direkte og indirekte indflydelse på den enkelte borgers tilværelse og på det politiske liv i almindelighed. Sådanne organisationer optræder ikke helt sjældent på en måde, som af og til kan føre til magtmisbrug overfor enkeltpersoner eller mindre grupper af personer, hvis retssikkerhed mangler tilstrækkelig beskyttelse, fordi de pågældende mangler eller ikke får adgang til de økonomiske ressourcer, der er forudsætningen for at kunne tage til genmæle og forsvare sig mod magtmisbrug, eller i det hele taget har behov for støtte, fordi de mangler de fornødne sociale eller personlige muligheder for et forsvar.

Ved at yde bistand til personer eller grupper af personer, der udsættes for magtmisbrug, samt ved at forsøge at initiere og yde støtte til videnskabelige undersøgelser af de pågældende organisationers virkemåde, skal Fonden bidrage til at beskytte og forbedre almindelige menneskers retssikkerhed samt til at forøge vor viden om og indsigt i organisationernes strukturer for derved at forøge samfundets kontrolmuligheder og dermed vore menneskelige og sociale handlemuligheder i videste forstand.”

Civilstyrelsen har ved sin vurdering af sagen fundet, at fonden har uddelt midler til en juridisk person ved at uddele midler til PeopleGroup Five A/S’ retssag mod Radio- og TV-nævnet.

Det fremgår af fondslovens § 29, stk. 1, 1. pkt., at det påhviler bestyrelsen at anvende årets overskud til de formål, der er fastsat i vedtægten.

Ved fortolkningen af en fonds vedtægt lægges der afgørende vægt på vedtægtens ordlyd eller dokumenter, der knytter sig hertil. Det er Civilstyrelsens opfattelse, at der ikke gennem uddelingspraksis er adgang til at ændre eller fravige en fonds formål.

Som det fremgår ovenfor, er den uddelingsberettigede kreds ifølge fondens vedtægt *”personer eller grupper af personer”*, og i præambelen omtales den samme kreds som henholdsvis *”enkeltpersoner eller mindre grupper af personer”* og *”personer eller grupper af personer”*. Det fremgår endvidere af præambelen, at fonden skal *”bidrage til at beskytte og forbedre almindelige menneskers retssikkerhed”*.

Det er på den baggrund, Civilstyrelsen har fundet, at fonden ikke har hjemmel i vedtægten til at støtte juridiske personer.

Civilstyrelsen har endvidere ikke fundet, at det forhold, at uddelingen sikrer, at sagen om DAB-udbuddet bliver afklaret og af-dækket, eller det forhold, at en stor gruppe af borgere har vist interesse i sagen, kan føre til et andet resultat.

Styrelsen har endelig vurderet, at uddeling til en retssag ikke kan henføres under fondens øvrige formål efter vedtægten, herunder bestemmelsen om, at fonden kan *”initiere og yde støtte til forskningsprojekter”*.

Dette er således baggrunden for, at Civilstyrelsen har konkluderet, at uddelingen af midler til PeopleGroup Five A/S’ retssag mod Radio- og TV-nævnet er i strid med Borgerretsfondens formål i henhold til vedtægten.

3. Styrelsen har ikke i forbindelse med behandlingen af den konkrete sag om uddeling af midler til PeopleGroup Five A/S’ retssag mod Radio- og TV-nævnet endnu forholdt sig til fondens øvrige uddelinger, herunder uddelinger i 2018.”